

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Hebreëen 4, 12
Middagdienst

Broeders en zusters, we zullen in deze dienst stilstaan bij het feit dat als we God zoeken, we Hem in zijn Woord moeten zoeken. Want in zijn Woord komt Hij tot ons. Daarom zullen we, nadat we Gods Woord van genade en vrede over ons hebben horen uitspreken, met elkaar het Woord van de Here loven met de woorden van Psalm 119 de verzen 53 en 54. Maar voordat we dat doen zullen we eerst de belijden dat wij van Hem alles verwachten en uit eerbied voor de Here zullen we dat staande doen.

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Lied : Psalm 119 : 53 en 54**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing: Deuteronomium 32 : 39 - 47 en Hebreëen 4 : 1 - 13**
- 6. Lied : Psalm 18 : 9 en 10 (over de waarheid en zuiverheid van Gods Woord)**
- 7. Tekst : Hebreëen 4 : 12**
- 8. Belijdenis van ons geloof met de woorden van de Apostolische Geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 4**
- 9. Dankzegging en voorbede**
- 10. Slotzang : Gezang 31 : 1 - 3 (over Gods trouw in de uitvoering van wat Hij beloofd heeft.)**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes

Voor de laatste keer dit jaar zijn we vanavond als gemeente van de Here bij elkaar. Alles bij elkaar hebben we meer dan honderd keer de Here en elkaar mogen ontmoeten in een eredienst. Meer dan honderd keer werd het Woord van de Here aan ons bediend. Nu zullen we niet al die honderd diensten hebben bijgewoond, maar gemiddeld zullen het er een zeventig zijn geweest. Afhankelijk van onze leeftijd, onze gezondheid, onze evt. gezinsomstandigheden en, niet te vergeten, onze trouw in het bezoeken van de kerkdiensten. Zeventig preken aangehoord. Dat betekent dus dat we veertig uur naar preken geluisterd.

En nu weet ik niet hoe u daar op terugkijkt. Of u dankbaar bent voor wat u daarin ontvangen hebt. Of dat u teleurgesteld bent. En het gevoel hebt dat u er niets aan hebt gehad. Dat het Woord niet gewerkt heeft. Al kan dat laatste eigenlijk niet. Want Gods Woord werkt altijd, zoals we in het verloop van deze preek mogen zien. Natuurlijk is het wél mogelijk dat we het gevoel hebben dat het niet heeft gewerkt, maar dat ligt dan niet aan het Woord, maar waarschijnlijk meer aan het feit hoe wij er naar geluisterd hebben. Of we dat met een gelovig hebben hart gedaan, of niet. Want als dat laatste het geval, dan bestaat de mogelijkheid wel, dat wij niets aan het Woord hebben gehad.

De schrijver van de brief aan de Hebreeëen wijst ons daar ook op in Hebreeëen 4. Want in het gedeelte waar onze tekst uit genomen is, gaat het daarover. Over het gevaar dat wij niets aan het Woord hebben gehad, omdat het niet met geloof gepaard ging. En hij houdt zijn lezers, net zoals ik u in het afgelopen jaar geregeld heb mogen doen, het ongeloof van het volk Israël tijdens de reis door de woestijn als waarschuwing voor. Kijkt u maar in de verzen 1 en 2 van hoofdstuk 4. *'Laten wij daarom op onze hoede zijn, dat niemand van u, terwijl nog een belofte tot zijn rust in te gaan bestaat, de indruk zou wekken achter te blijven. Want ook ons is het evangelie verkondigd evenals hun, maar het woord van de prediking was hun niet van nut, omdat het niet met geloof gepaard ging bij hen, die het hoorden.'* Het gaat hier dus over het feit dat op Kaleb en Jozua niemand van het volk Israël van achttien jaar en ouder het beloofde land in bezit heeft mogen nemen, omdat ze in de dagen van de twaalf verspieters niet in het Woord van de Here hebben geloofd, dat God hun het land in bezit zou geven.

Het leek mij goed, nu wij op de wissel van het ene naar het andere jaar staan, stil te staan bij de betekenis van het Woord van God voor onze reis naar de eeuwige rust. Want als we kracht en troost zoeken voor deze reis zullen we dat moeten zoeken in het Woord van God. Want daarin komt God tot ons en daarin laat Hij Zich vinden. Ik bedien u dan ook Gods Woord onder het thema:

Wie het eeuwig leven met God zoekt, moet gelovig luisteren naar zijn Woord.

Want :

1. Gods Woord leeft en werkt

2. Gods Woord legt alle dingen bloot

We zullen dus allereerst zien **dat Gods Woord leeft en werkt**. Enkele zondagen geleden was er een preek die ging over het twee gebod van de wet. Een preek die nogal wat stof heeft doen opwaaien, omdat daarin werd gezegd, dat we God niet in de ervaring moeten zoeken, maar in zijn Woord. Sommigen vonden dat te eenzijdig. God is ook in de ervaring. De ervaring van zijn Woord dat ons raakt, van een psalm of gezang dat we zingen. En zeker, in het zingen van een lied kan je ook onder de indruk raken van Gods daden en Gods Woord. Maar ik heb toen de vinger willen leggen bij wat vandaag de dag in onze kerken op een breed front gebeurt. Namelijk dat aan de ene kant koortsachtig gezocht wordt naar het ervaren van God. En men zoekt dat dan in liturgische vernieuwing, in het bijwonen van praise-avonden, in de massabijeenkomsten van allerlei semi-kerkelijke bewegingen. Maar aan de andere kant leiden allerlei Bijbelstudieverenigingen een kwijnend bestaan, wordt er thuis nauwelijks uit de Bijbel gelezen en wordt er soms laatdunkend gesproken over de prediking. Dat heb ik aangewezen als zonde tegen het tweede gebod. Want als we God zoeken, dan moeten we beginnen bij de plek waar Hij Zich laat vinden: in zijn Woord. En als we het daar niet vinden, dan is al het verdere zoeken van het ervaren van God, ten diepste niet meer dan het zoeken van onszelf. Dan gaat het niet meer om de dienst aan God, maar om de dienst aan onszelf; de dienst aan onze eigen beleving en ervaring. Want God is in zijn Woord.

En omdat God in zijn Woord is kan ons vers beginnen met te zeggen dat Gods Woord levend is. In het Grieks komt dat nog sterker uit, want daar begint de zin zelfs met het woord 'levend'. *Levend is het Woord van God en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard.*

Wij begrijpen dat eigenlijk niet zo. Want voor ons is een woord een drager van informatie. Maar dat is niet de wijze waarop er in de Bijbel over het Woord gesproken wordt. Woorden doen iets. Het is in dit verband misschien wel interessant om te weten dat hebreeuwse woordje voor 'woord' ook vertaald kan worden met 'zaak' of 'ding'. Als God tot ons spreekt is dat dan ook niet om informatie aan ons over te dragen, maar om iets bij ons te bereiken. God wil ons met zijn Woord wat doen. En als zondags uit dat Woord gepredikt wordt, dan is dat ook niet in de eerste plaats om informatie aan ons over te brengen, maar om ons iets te doen. Om het geloof in ons te versterken. Om ons te troosten. Om ons tot verwonderen te brengen over Gods liefde voor ons. En om ons zo tot geloof en gehoorzaamheid te brengen. Het doel van Gods spreken is niet dat wij luisteren, maar dat wij dat Woord geloven en doen.

Als de schrijver het hier heeft over het Woord van God, dan heeft hij het, blijkens vers 2, over de prediking van dat Woord. En omdat God een levende en echte God is, is zijn Woord ook levend en waar. En omdat het leeft en waar is werkt het. Denkt u maar aan de schepping. Toen God sprak op die eerste dag, gebeurde er wat. En toen God op de tweede dag sprak, gebeurde er weer wat. Elke keer als God spreekt gebeurt er wat. Denkt u ook maar aan hoe de Here Jezus heeft gewerkt. Meestal sprak Hij alleen maar en zo werden blinden ziende, lammen konden weer lopen, boze geesten verlieten bezeten mensen. Zo werkt de Vader, zo werkt de Zoon en zo werkt ook de Heilige Geest: door het Woord.

En in dat Woord, broeders en zusters, vindt u het leven. Denkt u maar aan wat we daarnet in Deuteronomium 32:45-47 hebben gelezen : *'En nadat Mozes al deze woorden tot geheel Israël gesproken had, zeide hij tot hen: 'Neemt al de woorden ter harte, waarmee ik u heden vermaan, opdat gij daarmee uw kinderen zult opdragen al de woorden dezer wet nauwgezet te onderhouden. Want dit is voor u geen ledig woord, maar dit is uw leven: door dit woord zult gij lang wonen in het land, dat gij na het overtrekken van de Jordaan in bezit zult nemen.'* En Jesaja mag ook spreken van het leven en de kracht dat in het Woord van God is; in Jes. 55:10-11 : *'Want zoals de regen en de sneeuw van de hemel neerdaalt en daarheen niet weerkeert, maar doorvochtigt eerst de aarde en maakt haar vruchtbaar en doet haar uitspruiten en geeft zaad aan de zaaier en brood aan de eter, also zal mijn woord, dat uit mijn mond uitgaat, ook zijn; het zal niet ledig tot Mij wederkeren, maar het zal doen wat Mij behaagt en dat*

volbrengen, waartoe Ik het zend.' Voor wie naar het Woord luistert is het dus het leven, maar voor wie het verwerpt is het de dood. Het Woord van God is dus niet in de eerste plaats iets dat iets meedeelt, maar is iets dat iets bewerkt. Gods Woord gebeurt!! De bedoeling van dit Woord is dan ook niet dat het Woord wordt aangehoord, maar dat het wordt aangenomen en gehoorzaamd.

Het hoofdkenmerk van het Woord is dus vol van leven is. Leven voor wie het aanneemt en dood voor wie het verwerpt. Maar om nu te voorkomen dat wij toch te licht met dat Woord zullen omgaan maakt de Here ons ook bekend dat het vol van zijn kracht is. Je zou kunnen zeggen, en dan blijf je heel dicht bij het Griekse woord dat hier staat, *energès*, het Woord zit vol met energie. Het Woord werkt en werkt maar door. Het Woord van God is niet te stoppen. Als het wordt aangenomen, dan werkt het door, zoals het zelf zegt, ten leven. Maar ook als het wordt afgewezen werkt het door, maar dan ten dode. Of zoals we zingen met Psalm 111 vers 4. God is trouw in vloek en zegen.

Ja, God is trouw. Zijn Woord is krachtig en het blijft staan. Dat is ook onze troost: Gods beloften zijn betrouwbaar. En wie ze gelooft zal de vervulling ervan absoluut zeker ontvangen. Maar wie ze verwerpt, zal de straf van God, naar datzelfde krachtige Woord, ook zeker ontvangen. We zijn misschien wel eens geneigd om te denken dat het zo'n vaart niet zal lopen, maar laten we dan niet vergeten hoe het Israël verging. Niemand, maar dan ook niemand, die het Woord van God niet geloofde dat God hun het land Kanaän in bezit zou geven, heeft het land ook gezien. Er is er niet één tussendoor geglipt, allen zijn zij gestorven. Dat is de doorwerkende kracht van het Woord.

Daar doelt de schrijver aan de Hebrëenbrief op als hij schrijft dat Gods Woord krachtig en scherper is dan enig tweesnijdend zwaard. Een tweesnijdend zwaard is een zwaard met twee snijkanten. Een mes heeft vaak een scherpe en een stompe kant. Maar een zwaard als dit heeft twee scherpe kanten. En het maakt dus niet uit of je iemand met de ene of de andere kant raakt. Altijd weer werkt het, ten dode of ten leven.

En daarmee zijn we dan gelijk bij het tweede punt gekomen, **dat Gods Woord alle dingen bloot legt**. Enige overlapping met het eerste punt is hier bijna niet te voorkomen, omdat wat de schrijver in het tweede gedeelte van het vers aangeeft, bedoeld is om te laten zien hoe krachtig het Woord van God is. Bepalend voor dit gedeelte is het woordje 'zó'; zo diep. En dan grijpt de schrijver vervolgens naar

beeldspraak om concreet te maken hoe werkzaam het levende Woord is. Het Woord werkt zo diep dat het dingen vaneenscheidt, die niet te scheiden kunnen worden. Ziel en geest. Wie kan ze scheiden? Weet u precies het verschil aan te geven tussen uw ziel en uw geest? Waar houdt het een op en begint het ander. Gewrichten en merg, waren naar de anatomische kennis van die tijd ook niet te scheiden. En het schift de overleggingen en gedachten van het hart. Weet u precies wat er in uw hart leeft aan gedachten en overleggingen? Weet u welke bedoelingen volkomen zuiver zijn en welke niet? Of u met uw goede daden echt alleen maar de Here wilt dienen of dat er ook een stukje zoeken naar eigen eer is?

Maar Gods Woord oordeelt ook over hetgeen verborgen is en blijft, hetgeen leeft in ons hart, dwz. in het centrum van het wezen. Gods Woord legt dat allemaal bloot. En zo doet de prediking van Gods Woord ons ontdekken wie wij zijn. Hadden wij geweten dat wij van nature geneigd zijn om God en onze naaste te haten, als God het ons niet bekend had gemaakt? We zouden, als zovele mensen, geloofd hebben dat het wel goed met ons zat, want we doen toch ons best. Zo laat God ons door de verkondiging van zijn Woord zien, dat we vaak nog heel wat dingen naast Hem hebben, waar wij ons vertrouwen op stellen. Zo heeft Gods Woord ons ook laten ontdekken, dat zelfs in ons dienen van God in de erediensten onzuivere motieven mee kunnen spelen. Zo legt Gods Woord in ons de haat bloot als wortel van de doodslag. De seksuele begeerte naar de man of vrouw van een ander als de wortel van het kwaad van de echtscheiding. De hebzucht als wortel van de diefstal. Het Woord leert ons op ieder woord dat van onze monden uitgaat te letten. Dat het niet alleen genoeg is al ik een ander niet kwets, maar dat ik de taak heb, waar ik kan en mag de eer van mijn naaste te bevorderen. Zo diep werkt het Woord, dat we onszelf leren kennen, zoals we onszelf nooit hadden leren kennen, als God het ons niet gezegd had.

Dat is de grote betekenis van het Woord van God. Het snijdt in ons binnenste en legt dingen bloot. Dingen die er niet thuis horen. Maar die pas kunnen worden weggesneden als ze zijn blootgelegd. Waar we pas vergeving voor kunnen vragen als we eraan ontdekt zijn. En hoewel dat pijn doet, is het tegelijk bevrijdend. Want alles wat zo wordt weggesneden hoort bij het leven in de dood. Hoort bij het rijk van de duivel en zijn duisternis.

We willen God ervaren. En God laat Zich ervaren. Elke keer weer als zijn Woord tot ons komt, spreekt God tot ons en werkt Hij in ons binnenste. Komt Hij tot ons met zijn troost en zijn genade, en dan ervaren we blijdschap en rust. Maar soms komt Hij ook tot ons met woorden die ons ontdekken aan onze zonden en zwakheden. En dan ervaren we soms opstand en machteloosheid. Maar ook dat hoort bij het ervaren van God. God ervaren betekent niet altijd te betekenen dat dat aangenaam is. Denkt u maar aan wat Jesaja ervoer toen hij voor God verscheen. Hij ervoer hoe nietig en zondig hij was. Maar het is wel heilzaam. Het leidt ten leven. Want het brengt ons ertoe ons leven buiten onszelf in de Here Jezus te gaan zoeken.

Zoals de schrijver van de Hebreeënbrieff daar in het vervolg over schrijft. *Daar wij nu een grote hogepriester hebben, die de hemelen is doorgedaan, Jezus, de Zoon van God, laten wij aan die belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan meevoelen met onze zwakheden, maar een, die in alle dingen op gelijke wijze (als wij) is verzocht geweest is, maar zonder te zondigen.* Hij is onze hogepriester. Hij heeft het volkomen offer voor onze zonden gebracht. En daarom hoeven wij niet te wanhopen bij het ontdekken van onze zonden en tekortkomingen. Maar mogen wij met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade om barmhartigheid te ontvangen en genade te vinden. Ook in het nieuwe jaar des Heren 1999.

Amen